**Karta modułu/przedmiotu**

| Wypełnia Zespół Kierunku | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | Nazwa modułu (bloku przedmiotów): **PRZEDMIOTY KIERUNKOWE** | | | | | Kod modułu: C | |
| | Nazwa przedmiotu: **DIAGNOSTYKA PSYCHOLOGICZNA** | | | | | Kod przedmiotu: C/23 | |
| | Nazwa jednostki organizacyjnej prowadzącej przedmiot / moduł: **INSTYTUT PEDAGOGICZNO-JĘZYKOWY** | | | | | | |
| | Nazwa kierunku: **PSYCHOLOGIA** | | | | | | |
| | Moduł: **psychologia wychowawczo-edukacyjna/ psychologia kliniczna i zdrowia** | | | | | | |
| | Forma studiów: **STACJONARNE** | | Profil kształcenia: **PRAKTYCZNY** | | | Poziom studiów: **JEDNOLITE STUDIA MAGISTERSKIE** | |
| | Rok / semestr**: III/6** | | Status przedmiotu /modułu: **OBOWIĄZKOWY** | | | Język przedmiotu / modułu: **POLSKI** | |
| | Forma zajęć | wykład | ćwiczenia | laboratorium | projekt | seminarium | inne (wpisać jakie) |
| | Wymiar zajęć (godz.) | **30** | **30** | | | | |

| | |
|---|---|
| Koordynator przedmiotu / modułu* | dr Arkadiusz Mański |
| Prowadzący zajęcia* | dr Arkadiusz Mański |
| Cel kształcenia przedmiotu / modułu | Przedstawienie istotnych zagadnień z zakresu podstaw diagnozy psychologicznej, uwrażliwienie na etyczny wymiar procesu diagnozowania psychologicznego, zapoznanie z kryteriami oceny wartości narzędzi diagnostycznych, zaprezentowanie ogólnych modeli przeprowadzania badania diagnostycznego. Zapoznanie z najczęściej stosowanymi metodami diagnostyki psychologicznej (obserwacja, wywiad, kwestionariusz badania osobowości MMPI-2) |
| Wymagania wstępne | |

** Zmiany koordynatora przedmiotu oraz prowadzącego zajęcia dokonuje Dyrektor Instytutu po akceptacji Prorektora ds. Kształcenia. Nowy koordynator przedmiotu oraz prowadzący przedmiot potwierdza zapoznanie się z treściami zawartymi w karcie przedmiotu.*

| **EFEKTY UCZENIA SIĘ** | | |
|---|---|---|
| Nr efektu uczenia się/ grupy efektów | Opis efektu uczenia się | Kod kierunkowego efektu uczenia się |
| 01 | Student zna i rozumie w pogłębionym stopniu zagadnienia z zakresu diagnozy psychologicznej; terminologię z zakresu diagnostyki psychologicznej ze szczególnym uwzględnieniem specjalizacji psychologii i ich praktycznego zastosowania. | PS_W02<br>PS_W03 |
| 02 | Student zna i rozumie w pogłębionym stopniu zagadnienia dotyczące specyfiki przedmiotowej, metodyki stosowanej w diagnostyce psychologicznej; zna i rozumie wymagane zasady oraz normy etyczne konieczne do kontaktu z pacjentem oraz przeprowadzania i interpretowania badań; zna i rozumie w pogłębionym stopniu procesy psychospołeczne ważne dla zdrowia człowieka zorientowane na wykorzystanie w działalności zawodowej. | PS_W03<br>PS_W07<br>PS_W09 |

| | | |
|---|---|---|
| 03 | Student potrafi wykorzystywać posiadaną wiedzę do zbierania, kwalifikowania i prowadzenia konkretnych przypadków klinicznych w wybranej optyce modelu diagnostycznego; potrafi przeprowadzać badania diagnostyczne jednostki oraz scalać wiedzę teoretyczną w celu złożonych analiz problemów psychopatologicznych, potrafi obserwować, diagnozować i racjonalnie oceniać pacjenta oraz jego wyniki badań. | PS_U04<br>PS_U06<br>PS_U13<br>PS_U14 |
| 04 | Student jest gotów docenić wagę znajomości metod diagnostycznych koniecznych w warsztacie zawodowym psychologa klinicznego; ma pogłębioną świadomość istnienia etycznego wymiaru dokonywanych badań naukowych z wykorzystaniem różnorodnych metod diagnostyki psychologicznej; jest gotów odpowiednio określić priorytety służące realizacji określonego celu diagnostycznego w działalności zawodowej. | PS_K01<br>PS_K02<br>PS_K05<br>PS_K06 |

**TREŚCI PROGRAMOWE**

**Wykład**

1. Teorie psychologiczne wyjaśniające powstawanie i przebieg zaburzeń funkcjonowania psychicznego.
2. Modele wnioskowania diagnostycznego.
3. Zapotrzebowanie na diagnozę psychologiczną z perspektywy pacjenta (klienta), psychologa klinicznego/psychologa edukacji, innych specjalistów.
4. Założenia diagnostyki psychologicznej. Możliwości i ograniczenia. Standardy diagnozy opartej na dowodach empirycznych.
5. Psychometryczne właściwości metod diagnostycznych. Metody kwestionariuszowe. Metody testowe i zadania diagnostyczne. Metody swobodne. Metody projekcyjne. Inne metody diagnostyczne.
6. Zróżnicowanie postępowania diagnostycznego ze względu na rodzaj zaburzeń, rodzaj pytań diagnostycznych oraz rodzaj wykorzystania wyników diagnozy.
7. Treści postępowania diagnostycznego.
8. Analiza procesu diagnozy.
9. Założenia teoretyczne i diagnostyczne.
10. Stawianie hipotez.
11. Zjawiska wytypowane do badania.
12. Narzędzia wstępnej diagnozy klinicznej.
13. Pozyskiwanie diagnostycznej informacji w czasie pierwszego spotkania z pacjentem (klientem).
14. Budowanie kontaktu diagnostycznego z klientem, uwzględniającego etap współpracy, rodzaj problemu, rodzaj orientacji teoretycznej, w oparciu o którą pracuje psycholog.
15. Interpretacja uzyskanych danych np. wstępnej diagnozy.
16. Zasady integracji danych pochodzących z różnych źródeł.
17. Formułowanie opinii.
18. Wykorzystanie diagnozy w planowaniu dalszej pracy z pacjentem.

**Ćwiczenia**

Budowanie kontaktu diagnostycznego z klientem, uwzględniającego etap współpracy, rodzaj problemu, rodzaj orientacji teoretycznej, w oparciu o którą pracuje psycholog.
Wykorzystanie diagnozy w planowaniu dalszej pracy z pacjentem:

**Wywiad i obserwacja**

1. Modele psychologicznej diagnozy klinicznej. Rola psychologa i metody gromadzenia danych w modelach psychologicznej diagnozy klinicznej: nozologicznym, funkcjonalnym, psychospołecznym. Analiza porównawcza trzech modeli psychologicznej diagnozy klinicznej.
2. Rozmowa psychologiczna w praktyce diagnostycznej. Interakcyjny charakter rozmowy psychologicznej: kompetencje interpersonalne diagnosty w relacji; specyfika kontaktu diagnostycznego. Zasady, techniki i formy prowadzenia rozmowy psychologicznej.

3. Obserwacja psychologiczna w praktyce diagnostycznej. Przedmiot i podstawy teoretyczne metody obserwacji psychologicznej. Zasady, techniki i formy prowadzenia obserwacji psychologicznej.
4. Komunikacja werbalna vs niewerbalna w kontakcie diagnostycznym. Koncepcja analizy komunikacji- założenia teoretyczne, warunki komunikacji, zaburzenia komunikacji. Koncepcja analizy komunikacji- aspekty komunikatu, niekongruencja sygnałów komunikacyjnych, poziomy komunika-cji (formy aspektu relacyjnego komunikatu).
5. Symulacja wybranych problemów psychologicznych. Budowanie kontaktu diagnostycznego z zastosowaniem poznanych metod klinicznych. Sformułowanie problemu diagnostycznego na podstawie danych klinicznych.

**MMPI-2**

1. Wykorzystywanie testów psychologicznych w praktyce - koszty i korzyści dla terapii psychologicznej.
2. MMPI-2
- jakie hipotezy na temat pacjenta można postawić w oparciu o wyniki skal kontrolnych,
- skale kliniczne i kody wysokopunktowe, jako dane szacunkowe w odniesieniu do stopnia, w jakim pacjent potrzebuje pomocy psychologicznej.
3.Skale dodatkowe w planowaniu procesu terapeutycznego:
- wskaźniki uzależnienia;
- określanie czynników mogących wpływać na postępy w terapii.
4.Wskaźniki treściowe w planowaniu i ocenianiu postępów w terapii psychologicznej:
- analiza pozycji krytycznych pod kątem specyficznych obszarów terapii,
- ograniczenia w wykorzystaniu skal klinicznych vs. skal zrestrukturyzowanych.
- wykorzystanie skal treściowych do planowania procesu terapii.
5.Wykorzystanie wyników MMPI-2 do przygotowania przez terapeutę informacji zwrotnej dla pacjenta.
6.Kwestionariusz Planowania Terapii.
7.Analiza przypadków
8. Interpretacja uzyskanych danych np. wstępnej diagnozy.
9. Zasady integracji danych pochodzących z różnych źródeł.
10. Formułowanie opinii.

**Laboratorium**

**Projekt**

**Seminarium**

**Inne**

| | |
|---|---|
| Literatura podstawowa* | Brzeziński J. (2005), Psychologiczna diagnoza zdrowia i zaburzeń z perspektywy metodologii badań psychologicznych, [w:] H. Sęk (red.) *Psychologia kliniczna* (s. 153-180). Warszawa: PWN.<br>Butcher J.N., Graham J.R.,. Ben–Porath Y.S., Tellegen A., Dahlstrom W. G., Kaemmer, B. (2012), Koordynator wyd. oryginalnego: Kaemmer B. (polska normalizacja: Brzezińska U., Koć-Januchta M., Stańczak J.), *Podręcznik stosowania, oceny i interpretacji MMPI®-2.* Warszawa: Pracownia Testów Psychologicznych PTP.<br>Grzesiuk L. (1983). Sposoby traktowania komunikatów pacjenta przez psychoterapeutów. *Psychoterapia 44*, 37-71.<br>Praszkier R. (1983). Poziomy komunikacji w psychoterapii i socjoterapii. *Przegląd Psychologiczny 1*, 117-132. |

| | |
|---|---|
| | Sęk H. (2005). *Psychologia kliniczna* (tom 1.), Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.<br>Suchańska A. (2007). *Rozmowa i obserwacja w diagnozie psychologicznej*. Warszawa: Wydawnictwa Akademickie i Profesjonalne.<br>Stemplewska-Żakowicz K., Krejtz K. (2005). *Wywiad psychologiczny. Wywiad jako postępowanie badawcze* (tom 1.), Warszawa, Pracownia Testów Psychologicznych PTP.<br>Stemplewska-Żakowicz K. (2009). *Diagnoza psychologiczna. Diagnozowanie jako kompetencja profesjonalna.* Gdańsk, GWP<br>Kowalik S. (2005), Modele diagnozy psychologicznej, [w:] H. Sęk (red.) *Psychologia kliniczna* (s. 181-192). Warszawa: PWN.<br>Paluchowski, W.J., Hornowska, E. (2000). Teoretyczne problemy diagnozy psychologicznej. W: J. Strelau (red.). *Psychologia. Podręcznik akademicki, Tom 1*, (s. 509-520). Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne.<br>Paluchowski W.J. (2007), *Diagnoza psychologiczna. Proces – narzędzia – standardy.* Warszawa: Wyd. Akademickie i Profesjonalne.<br>Pasikowski T., Sęk H. (2005), Psychologiczna diagnoza psychologiczna - etapy postępowania diagnostycznego a wynik diagnozy, [w:] H. Sęk (red.) *Psychologia kliniczna* (s. 193-212). Warszawa: PWN.<br>Stemplewska- Żakowicz K. (2009), *Diagnoza psychologiczna. Diagnozowanie jako kompetencja profesjonalna*. Gdańsk: GWP.<br>Stemplewska- Żakowicz K. (2005), Jak zrobić dobry wywiad (recepta metedologiczna), [w:] K. Stemplewska- Żakowicz, K. Krejtz (red.), *Wywiad psychologiczny 1. Wywiad jako postępowanie badawcze* (s. 90-116). Warszawa: Pracownia Testów PTP. |
| Literatura uzupełniająca* | Czabała J.Cz., (2006). *Czynniki lecząc̨e w psychoterapii.* (część III, rozdz. 12. Diagnoza dla potrzeb psychoterapii, s. 181-208), Warszawa: PWN.<br>Drat-Ruszczak K, Drążkowska-Zielińska E., (2005). *Podręcznik pomagania.* Warszawa: Wydawnictwo SWPS Academica.<br>Graham, J.R. (2015). *MMPI-2. Ocena osobowości i psychopatologii*. Warszawa: Pracownia Testów Psychologicznych PTP.<br>Hornowska, E**.** (2001), *Testy psychologiczne – teoria i praktyka.* Warszawa: Wydawnictwo Naukowe Scholar.<br>Stemplewska-Żakowicz K. (2009), *Diagnoza psychologiczna*. Gdańsk: GWP.<br>Kucharski T. (2006), *Współczesne sposoby przeprowadzania interpretacji wyników w Kwestionariuszu MMPI-2.* Toruń: Wydawnictwo: Adam Marszałek.<br>Matkowski M. (1992), *MMPI*. Poznań: Pracownia Terapii i Rozwoju Osobowości.<br>Paluchowski W. J. (1984), *Stosowanie i interpretacja kwestionariusza MMPI.* Warszawa: PTP.<br>Paluchowski W.J., (2006). *Diagnoza psychologiczna. Podejście ilościowe i jakościowe*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe Scholar.<br>Zeidler W. (2002), Poznać i zrozumieć, aby działać: diagnoza psychologiczna dla osób niepełnosprawnych,[ w:] D. Lotz, K.Wenta, W. Zeidler (red.), *Diagnoza dla osób niepełnosprawnych.* Szczecin: Kwadra. |
| Metody kształcenia stacjonarnego | Wykład z prezentacją multimedialną<br>Ćwiczenia z wykorzystaniem dyskusji, analiza poszczególnych zagadnień w oparciu o literaturę, analiza studiów przypadków, metoda projektów |
| Metody kształcenia z wykorzystaniem metod | Metoda projektów z wykorzystaniem zdalnych technik audiowizualnych. |

| | |
|---|---|
| i technik kształcenia na odległość | |

* *Literatura może być zmieniona po akceptacji Dyrektora Instytutu*

| Metody weryfikacji efektów uczenia się | | Nr efektu uczenia się/grupy efektów |
|---|---|---|
| Aktywne uczestnictwo, wypowiedzi w trakcie zajęć, praca indywidualna i grupowa | | 01-03 |
| Analiza sytuacji problemowej i analiza studiów przypadków | | 01-04 |
| Opracowanie projektu na wybrany temat | | 01-04 |
| Formy i warunki zaliczenia | Wykład – kolokwium pisemne<br>Ćwiczenia - Opracowanie przypadku z wykorzystaniem wywiadu, obserwacji i MMPI-2 | |

**NAKŁAD PRACY STUDENTA**

| Rodzaj działań/zajęć | Liczba godzin | | |
|---|---|---|---|
| | Ogółem | W tym zajęcia powiązane z praktycznym przygotowaniem zawodowym | W tym udział w zajęciach przeprowadzanych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość |
| Udział w wykładach | 30 | - | 10 |
| Samodzielne studiowanie | 15 | - | - |
| Udział w ćwiczeniach audytoryjnych i laboratoryjnych, warsztatach, seminariach | 30 | 20 | |
| Samodzielne przygotowywanie się do ćwiczeń | 22 | 10 | |
| Przygotowanie projektu / eseju / itp. | 30 | 30 | |
| Przygotowanie się do egzaminu / zaliczenia | 20 | | |
| Udział w konsultacjach | 3 | | 1 |
| Inne | | | |
| **ŁĄCZNY nakład pracy studenta w godz.** | 150 | 60 | 11 |
| **Liczba punktów ECTS za przedmiot** | **6** | | |
| Liczba punktów ECTS związana z zajęciami praktycznymi | **2,4** | | |
| Liczba punktów ECTS związana z kształceniem na odległość (kształcenie z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość)[1] | **0,5** | | |
| Liczba punktów ECTS za zajęciach wymagające bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich | **3,8** | | |

[1] W przypadku zajęć kształtujących umiejętności praktyczne metody i techniki kształcenia na odległość mogą być wykorzystywane pomocniczo